

*Н.Ф. Ржевська, д. політ. наук
(Національний авіаційний університет, Україна)*

Інформаційна політика США в контексті космічного статусу держави

При формуванні засад інформаційної політики в державі, що має статус космічної, існує тісна взаємозалежність між темпами ефективності самої галузі й ефективності проявів політики держави в інформаційному сегменті. Свідченням цьому є інформаційна політика США,

Особливе місце в житті нинішньої міжнародної спільноти належить інформації, що по праву, є головним продуктом виробничих відносин інформаційного суспільства, або по-іншому – суспільства, заснованого на знаннях (Knowledge society). Таке суспільство розвивається, виключно, через розвиток інформаційно-комунікаційних технологій, що є вагомим, як для окремої особистості, так і всього суспільства.

Держави, реагуючи на такі виклики, приймають норми та закони, що контролюють діяльність пов'язану з використанням інформації. Вони формують інформаційну політику, проте не завжди вона є ефективною, бо залежить від розвиненості самого державного інституту та рівня розвитку інформаційних технологій.

Виходячи з досліджуваної проблеми, варто зазначити, що саме космічні держави є найрозвиненіші в цьому керунку. Втім проблема взаємозв'язку інформаційної політики з показниками розвитку саме космічної галузі в державі та особливостями інформаційної політики саме космічної держави, на нашу думку, до нині переважно залишається поза межами уваги світової дослідницької спільноти. Зважаючи на таке, дослідження даної проблеми стає, по-справжньому, **актуальним**.

У площині дослідницьких інтересів, інформаційна політика з'явилася в кінці ХХ століття, створивши окрему галузь. Вона стала одним із проявів переходу від індустріального суспільства до інформаційного [1]. Ми живемо в оточенні інформації, продукту виробництва, який дуже важливо контролювати. Першочергово – це потрібно задля безпеки населення. Саме з цією метою держави запроваджують інформаційну політику.

Зазвичай, інформаційна політика скерована на отримання доступу до інформації урядової компетенції. Вперше ж визначення інформаційної політики було прерогативою пропаганди часів світової війни початку ХХ століття.

Ближче до кінця століття, в 1970- 80-ті роки, національні уряди в усьому світі були орієнтовані, переважно, на створення національної інформаційної політики комплексного характеру. Це стало поворотним моментом у визначенні вагомості інформаційної політики, що створює сприятливі умови для конструктивної політичної діяльності

Зважаючи на те, що тривалий час її значимість применшувалася, Концепція національної інформаційної політики стала можливою лише завдяки

загальному визнанню її світовими політичними лідерами. Це переконливо засвідчило, що закони та нормативні акти, впливають на інформацію та інформаційну політику, що має стратегічну значимість. Та, наприкінці, нечисленні урядові команди запровадили єдиний комплекс інформаційної політики. Проте, інтенсивність формування інформаційної політики продовжувала продовжувати рости. [2].

Детальний аналіз причин позитивної динаміки інформаційної політики, дав можливість зробити висновок, що розвиток технологій дійшов до таких обсягів, що саме державні та федеральні урядові установи сприяли позитивній динаміці у цьому напрямі. Та, оскільки поширення інновацій в інформаційній сфері зростали - інформаційна політика іншої ваги з розвитком технологій. Це переконало тих, хто вивчає інформаційну політику, відійти від традиційних поглядів [3].

Персональні комп'ютери стали звичними й доступними, що забезпечило інформації належний статус, а питання інформаційної політики – важливим для суспільства та держав. У 70-ті роках стали відомими факти щодо використання урядом технологій для спостереження за відомими людьми, що, додатково змусило зосередитись на інформаційній політиці .

І, ще – хибне розуміння інформаційної політики, як просто низки питань, а не – тісно переплетених проблем, заважає бачити вплив політики на інформаційні професії та організації та виключає можливість брати участь у політичному процесі.

Інформаційна політика включає конкретні питання, з одного боку, такі як: мережевий нейтралітет, фільтрацію інформації, інтелектуальну власність, електронний уряд, а з іншого – значні соціальні проблеми, спровоковані співпадінням і нашаруванням політик, серед яких – доступ та наявність інфраструктури, рівень цифрової грамотності населення, соціальна підтримка, що забезпечує таку грамотність та доступ до цифрових технологій різним групам.

Інформаційна політика може бути сукупністю взаємопов'язаних принципів, законів, керівних принципів, правил, положень і процедур, націлені наглядати і управляти життєвим циклом інформації (виробництво, збір, розповсюдження, пошук та вилучення). [4].

Терміном інформаційна політика позначають політичні ініціативи, що сприяють використанню інструментів і концепцій, пов'язаних із глобальним інформаційним суспільством, для досягнення мети національного, соціального та економічного розвитку [5]. Інформаційна політика координує інформаційну діяльність. При цьому важливо не лише сформувати закони, а й забезпечити населення інфраструктурою, ресурсами та грамотністю. З розвитком інформаційних технологій зростає кількість користувачів, вкрай важливим стає розвиток відповідної політики, що, насамперед, формує індивідуальну безпеку та безпеку всієї держави.

У сприйнятті пересічних громадян космічна галузь є досить відстороненою, відірваною від потреб і цілей їхнього повсякдення. Саме тому експерти й дослідники цієї царини, прагнуть, щоб в громадському середовищі, з'явилося розуміння ваги інновацій, що слідує із результативності космічних

досліджень, що можуть значно поліпшити умови і засоби для повсякденного життя. [6].

Політика Сполучених Штатів векторно спрямована на те, що потреби сучасного суспільства не можна реалізувати без поступального розвитку космічної діяльності. Суть цього міститься в тезі, що дослідження космосу сприяє кращому розумінню Землі, Всесвіту і людства, а ще – забезпечує національну безпеку держави, створює престижні робочі місця та формує нові економічні можливості, оздоровлює і надихає людство на досягнення перспектив. Космічний статус держави дає можливість отримувати унікальні дані, сприяє створенню продуктів і послуг, що є інноваційним підґрунтям розвитку в США і в світі. Долученість до вивчення космосу та отримання можливості використовувати набуті знання є життєво важливим національним інтересом.

З позиції американських владних інститутів – людство перебуває на тому історичному етапі, коли космічна діяльність динамічно розвивається, створюючи нові перспективи для інших секторів суспільного буття, с новими викликами лідерству Сполучених Штатів США в космосі, глобальному управлінню космосом, стабільності в космічному середовищі та безпечних космічних місій [7]. Розвиток космічної діяльності в США вважають джерелом американської державної могутності в Сполучених Штатах і поза їхніми межами. Свідченням цьому є відчутні економічні й суспільні переваги для американців та розширення мережі альянсів і партнерства. США зміцнюють життєздатність всіх космічних секторів, а саме – цивільної, комерційної та національної безпеки, що діють у підтримку американського народу і є лідерами для міжнародного співтовариства по підтримці використання здобутків космічної галузі.

Особливістю інформаційної індустрії Сполучених Штатів є те, що вона є головним стратегічним чинником конкуренції і провідним сектором державної економіки. Слід зважати, що інформаційна політика охоплює широке коло урядових заходів, серед яких – розвиток інформаційних технологій та управління ними, ключовим напрямом розвитку інформаційної безпеки США, поряд з іншими державами, є забезпечення національної безпеки шляхом забезпечення безпеки інформаційних систем «силових» відомств, разом з воєнним силами та зовнішньою розвідкою.

Захист особистого життя, безпека й надійність мереж; підтримка технологічних інновацій; координація державних зусиль; залучення приватних інвестицій; забезпечення доступу до державної інформації; забезпечення інтерактивного доступу; концепція універсального доступу та вдосконалення управління радіочастотним спектром, все це є основними принципами реалізації інформаційної політики Сполучених Штатів [8].

Документальним підґрунтям інформаційної політики США на державному рівні є Положення про державну інформаційну політику від 1997 року, за яким їй компетенції представлені в таких сегментах, як:

- створення та поширення інформації, що включає державне фінансування досліджень і розробок, а також – урядової економічної

статистики, законодавства, адміністративних постанов і матеріалів культурного спрямування.

- розвиток, регулювання та використання інформаційної інфраструктури та забезпечення безпеки її безпеки і цілісності;

- створення інституційно-правової інфраструктури, включно з участю Сполучених Штатів у міжнародних договорах та організаціях, законів конфіденційності, антимонопольної політики, стандартизації, договірних права, шифрування та безпеки, політики інтелектуальної власності [9].

До цього слід пам'ятати, що державна політика щодо створення інформації відрізняється від державної політики щодо її поширення інформації. Проте, основні принципи, що стосуються державної інформаційної політики, мають бути ідентичними принципам загальної державної політики.

У США діє інформаційна політика забезпечення громадян інформацією щодо діяльності уряду та створена політика захисту конфіденційної інформації, підпорядкована законам, що корегуються часом. Питання інформаційної політики регулюються державним та федеральним урядом.

За показниками загального розвитку, аналізом стану розвитку космічної галузі та характеристиками принципів запровадження інформаційної політики, підсумовуємо: в Сполучених Штатах Америки ці сфери взаємопов'язані. Державна присутність в космічній галузі поступово зменшується, на ринку з'являються приватні компанії, здатні виконувати серйозні завдання, NASA ж бере на себе відповідальність за інноваційний розвиток та дослідження. Завдяки активному втручання приватного бізнесу в космічну галузь, остання втрачає свою загадковість

Запровадження інформаційної політики потребує території, що має Інтернет-покриття, а її населення – доступ до нього і навички його використання. Саме тому, чим більшою є кількість користувачів, тим ефективнішою є інформаційна політика. Це визначає залученість населення до об'єктивної інформації та її використання.

Висновки

Державна інформаційна політика, зазвичай є вагомим чинником функціонування інформаційного суспільства, сприяючи залученню різних соціальних груп до політичного життя, доступу до влади, формуванню внутрішньої і зовнішньої політики. У Сполучених Штатах тісно переплітається розвиток космічних технологій з інформаційними, забезпечуючи безпеку громадян в інформаційному просторі. Загалом же – американська інформаційна політика націлена не лише на окремого громадянина, а – на безпеку всієї країни. Отож, не в останню чергу, завдяки високорозвиненій космічній галузі, США мають інформаційне середовище, сприятливе для формування розвинутої інформаційної політик..

Список літератури

1. Sandra Braman. Defining Information Policy. *Journal of Information Policy* Vol. 1 (2011), pp. 1-5: <https://www.jstor.org/stable/10.5325/jinfopoli.1.2011.0001>

2. Luc Juillet and Gilles Paquet. Information Policy and Governance. *Centre on Governance University of Ottawa*. June 2001. URL: <http://www.gouvernance.ca/publications/01-26.pdf> .
3. Paul T. Jaeger, Ursula Gorham, Natalie Greene Taylor, John C. Bertot. Teaching Information Policy in the Digital Age: Issues, Strategies, and Innovation. *J. of Education for Library and Information Science*, Vol. 56, No. 3 - (Summer) July 2015 URL: <https://files.eric.ed.gov/fulltext/EJ1074656.pdf>.
4. Definition of Information Policy. *Role of Information Policy*. URL: <https://infopolicygr6.wordpress.com/definition-of-information-policy/> .
5. Dr. Chipo Mutongi, Dr. S. B. M. Marume. *The value of an Information Policy*. IOSR Journal Of Humanities And Social Science (IOSR-JHSS). June. 2016. Volume 21, Issue 6, Ver. 5 PP 92-97 URL: <https://www.iosrjournals.org/iosr-jhss/papers/Vol.%2021%20Issue6/Version-5/M0216059297.pdf> .
6. Lisa Y. Garibay. Why Does Space Matter? *UTEP Communications*. June 2017. URL: <http://news.utep.edu/why-does-space-matter/>
7. United States space priorities framework. *The White House*. December 2020. URL: <https://www.whitehouse.gov/wp-content/uploads/2021/12/United-States-Space-Priorities-Framework--December-1-2021.pdf>.
8. Інформаційна політика США. *Prezi*. URL: <https://prezi.com/0fqrquamr1xt/presentation/?frame=147fb9cf16c329b0f8cb6ce4e51cc33748e9782b> .
9. US Government Information Policy. July 30, 1997. URL: <https://people.ischool.berkeley.edu/~hal/Papers/policy/policy.html> .